

Łomża, dnia 2.03.2016

MOPS.0711.A.3.2016

Przewodniczący
Rady Miejskiej Łomży

Wniosek

Na podstawie art. 110 ust 9 ustawy o pomocy społecznej przedkładam sprawozdanie z realizacji zadań pomocy społecznej za 2015 rok celem przyjęcia sprawozdania przez Radę na najbliższej sesji Rady Miejskiej Łomży.

z up. PREZYDENTA MIASTA

dr Agnieszka Barbara Muzyk
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

**SPRAWOZDANIE OPISOWE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁOMŻY
za 2015 rok**

Łomża dn. 17.02.2016

Spis treści

I. STRUKTIURA ORGANIZACYJNA	3
1.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – zatrudnionych ogółem 116 osób.	3
1.2 Klub Seniora – 9 osób.	3
1.3 Noclegownia dla bezdomnych- 5 osób	3
II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	5
2.1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi.....	5
2.2 Placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	5
2.3 Domy Pomocy Społecznej	6
2.4 Klub Seniora.....	6
2.5 Rodziny zastępcze	8
III. DZIAŁANIA MOPS W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH	9
3.1 Program korekcyjno-edukacyjny	9
3.2 Procedura Niebieskie Karty	10
IV. POMOC ŚRODOWISKOWA	10
4.1 Charakterystyka klientów pomocy społecznej	11
4.2 Kontrakt socjalny	12
V. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE.....	13
5.1 Zasiłki celowe	13
5.2 Zasiłki okresowe finansowane z budżetu państwa.....	14
5.3 Zasiłki stałe - zadania własne finansowane z budżetu państwa	14
VI. ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE.....	15
6.1 Noclegownia dla bezdomnych	15
6.2 Składki na ubezpieczenia społeczne za podopiecznych.....	16
6.3 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	17
6.4 Pomoc państwa w zakresie dożywiania	17
6.5 Mieszkania chronione	18
6.7 Praca socjalna.....	19
VII. POMOC CUDZOZIEMCOM	21
VIII. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE I PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA	22
IX. PROJEKT SYSTEMOWY - EFS - Nowa droga do sukcesu	24
X. REALIZACJA PROGRAMU WOLONTARYSTYCZNEGO.....	25
XI. WSPÓLPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	26
XII. WNIOSKI KOŃCOWE	28

I. STRUKTIURA ORGANIZACYJNA

1.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – zatrudnionych ogółem 116 osób.

- Dyrektor – 1 osoba,
- Z-ca Dyrektora – 1 osoba,
- Dział Księgowo-Finansowy – 6 osób,
- Dział Organizacyjno-Administracyjny – 8 osób,
- Dział Pracy Środowiskowej – 33 osoby,
- Dział Świadczeń Środowiskowych – 61 osób w tym 54 opiekunki domowe,
- Biuro Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 4 osoby,
- Samodzielne stanowisko pracy: koordynator ds. komputeryzacji - 1 osoba,
- Radca prawny – 1 osoba.

1.2 Klub Seniora – 9 osób.

1.3 Noclegownia dla bezdomnych- 5 osób

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy- Miasta Łomży, wykonuje zadania miasta na prawach powiatu.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art.2.1)¹

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust.1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem²

Pracownicy socjalni w MOPS zajmują się problemami, które zagrażają prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, starają się łagodzić i rozwiązywać różne sytuacje problemowe.

Działania podejmowane są w dwóch płaszczyznach: pomocy finansowej dla rodzin, które z różnych względów są niewydolne ekonomicznie, oraz wsparcia w zakresie pokonywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego ustalenie diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do ustalenia planu pracy i udzielenia pomocy rodzinie lub osobie.

Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni uczestniczyli w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

² Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

oprócz własnych środków finansowych przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, korzystał z bogatej oferty bezpłatnych szkoleń organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku w ramach projektu systemowego „Bądź Aktywny, Bądź najlepszy”.

Szkolenia w 2015 roku pracowników socjalnych oraz pozostałych pracowników:

1. Profesjonalna obsługa klienta – 2,
2. Stres wypalenie zawodowe i asertywność –2,
3. Ekonomia społeczna, lokalna strategia rozwoju – 1,
4. Rozpoznawanie autyzmu, kierunki rozpoznania terapeutycznego – 13,
5. Kontakt z osobą zaburzoną psychicznie -18,
6. Ustawa o zamówieniach publicznych - 2,
7. Pomoc społeczna 2015- domy pomocy społecznej stare problemy w nowym wydaniu – 1,
8. Posiedzenie zespołu doradczego przeciwdziałania przemocy w rodzinie- 1,
9. Robocze spotkanie dot. wypracowania wspólnych ram programu oddziaływania korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie – 1,
10. Budowanie lokalnego systemu wsparcia w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – 7,
11. Innowacyjne metody wsparcia kobiet doświadczających przemocy w rodzinie – 4,
12. Seminarium z zakresu przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych -11.
13. Szkolenie w zakresie działań Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego – 1
14. Zabezpieczenie dobra małoletnich dzieci odbieranych z rodzin biologicznych – 2
15. Mediacja jako forma profilaktyczna w przemocy rodzinnej – 19

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował w kwietniu 2015 r szkolenie dla pracowników MOPS i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, na temat „Zasady bezpiecznego kontaktu z osobą zaburzoną psychicznie”. Szkolenie odbyło się w sali konferencyjnej Urzędu Miasta. W szkoleniu uczestniczyło łącznie 50 osób.

Dwie osoby ukończyły w 2015 r. specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny, 1 osoba jest w trakcie podnoszenia kwalifikacji w Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

2.1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

W ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej na 2015 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizowany był program: „Zatrzymać przemoc i patologie w rodzinie”.

W ramach programu zrealizowano szkolenia:

- „Mediacja jako forma profilaktyczna w przypadku zjawiska przemocy w rodzinie”. W szkoleniu wzięło udział 60 osób (pracownicy socjalni, pedagodzy, funkcjonariusze Policji),
- „Budowanie lokalnego systemu wsparcia w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”. W szkoleniu wzięło udział 7 osób (pracownicy socjalni, członkowie LZI).
- Zorganizowanie warsztatów dla beneficjentów MOPS i osób z nimi współpracujących w zakresie treningu interpersonalnego oraz indywidualnych konsultacji dla członków rodzin.

Inne działania:

- Wydanie informatora - zasady postępowania interwencyjnego w sytuacji występowania przemocy w rodzinie (900 egzemplarzy), dla pracowników socjalnych, funkcjonariuszy Policji, pracowników służby zdrowia, oświaty, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Zakup literatury fachowej dotyczącej zjawiska przemocy, diagnozy i przeciwdziałania dla pracowników socjalnych.

Na realizację zadania w 2015 r. wydatkowano 12 068 zł.

2.2 Placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W mieście funkcjonuje Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza łącząca w sobie dwie funkcje tj. socjalizacyjną i interwencyjną, posiadająca łącznie 24 miejsca (19 w grupie socjalizacyjnej i 5 w grupie interwencyjnej), w której wg stanu na 31.12.2015 roku umieszczonych było 8 dzieci z Łomży. Pozostałe dzieci pochodziły z terenu innych powiatów (najwięcej z powiatu łomżyńskiego ziemskiego 7 dzieci oraz z Ostrołęki, Siemiatycz, Sejn i Augustowa). Inne powiaty zgodnie z zawartymi porozumieniami poniosły pełne koszty pobytu „swoich” dzieci w placówce.

W przypadku osiągnięcia pełnoletności, wychowankowie opuszczający placówkę opiekuńczo-wychowawczą mają prawo ubiegać się o wsparcie mające na celu pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie lub zagospodarowanie. W 2015 r. takiej pomocy udzielono 3 osobom: osoby te otrzymywały pomoc na kontynuowanie nauki w wys. 500 zł. miesięcznie na

ogólną kwotę 16 300 zł. Nie było osób korzystających z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie lub na zagospodarowanie.

W pierwszym półroczu 2015 r. pojawił się problem z umieszczaniem dzieci z Łomży w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Łomży, ponieważ Sąd Rejonowy w Łomży orzekł o umieszczeniu w instytucjonalnej pieczy zastępczej 7 dzieci. Z powodu braku wolnych miejsc tutaj. Ośrodek zmuszony był w lipcu szukać miejsca w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu dla 1 dziecka (PO-W we Włodawie). Ponadto tutaj. Ośrodek pokrył koszty pobytu 1 małoletniego w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego w Warszawie w wys. 370,19 zł. Łączny koszt z tego tytułu wyniósł 19 298 zł.

2.3 Domy Pomocy Społecznej

Wg stanu na dzień 31.12.2015 r. w Domach Pomocy Społecznej na terenie innych powiatów przebywało 57 osób z Łomży.

W Domu Pomocy Społecznej w Łomży ul. Polowa 39, (organem prowadzącym jest miasto Łomża) przebywało 6 osób, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie poniósł wydatków z tego tytułu.

W 2015 r. tutaj. Ośrodek wydatkował na dofinansowanie pobytu tych osób (poza DPS w Łomży) kwotę 1 503 719 zł.

W okresie objętym sprawozdaniem umieszczono 10 osób:

- 4 osoby w DPS dla osób w podeszłym wieku,
- 2 osoby w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- 1 osobę w DPS dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie,
- 3 osoby dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Obecnie na umieszczenie w domu pomocy społecznej oczekuje 2 osoby:

- 1 dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- 1 dla osób w podeszłym wieku.

W ostatnich latach obserwuje się bardzo silną tendencję wzrostową zapotrzebowania na miejsca w placówkach zapewniających całodobową opiekę. Ma to związek ze starzeniem się społeczeństwa, przedłużającą się średnią życia i występującymi chorobami wieku starszego (zniedożnienie, demencja itp.).

2.4 Klub Seniora

„Klub Seniora” działa za zasadach dziennego pobytu. Jest ośrodkiem wsparcia, którego zadaniem jest zaspokojenie potrzeb osób starszych. Oprócz korzystania z posiłków seniorzy mają możliwość udziału w różnych zajęciach kulturalno-oświatowych.

W 2015 roku z posiłków korzystało średnio 110 osób (śniadania i obiady) w tym nieodpłatnie średnio 61 osób. Wydano 34 981 posiłków, średnio miesięcznie 2 915.

Klub Seniora jest miejscem otwartym dla wszystkich seniorów.

W okresie sprawozdawczym Klub Seniora współpracował z:

- Biblioteką Publiczną w Łomży ul. 3 Maja- spotkania z książką, edukacja komputerowa,
- Przedszkolem Nr 2 oraz przedszkolem „Wesołe Słoneczko” – występy dzieci na świętach okazjonalnych,
- z ogniskiem misyjnym ze Szkoły Podstawowej Nr 2,
- z firmą LUXMED – spotkanie na temat mammografii, zapobieganie chorobom nowotworowym,
- Muzeum Północno-Mazowieckim – prelekcja pt. „spacerkiem po Łomży”
- Klubem Seniora w Grajewie (wymiana doświadczeń kulturalnych i towarzyskich)
- Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów

W ramach działalności Kulturalno Oświatowej Seniorzy uczestniczyli:

- w Nocy Muzeów,
- w Kabarecie Skeczów Mężczyń,
- w koncercie w Filharmonii Kameralnej na operze „Służąca Panią”, Koncercie dla Papieża Jana Pawła II w Katedrze, w koncercie Gwiazdka z Nieba w Klubie Bonar,
- w przeglądzie Polskiej Tradycji Kultury i Sztuki Ludowej w Miastkowie, w „Parafii Boboli”, w Ośrodku Wsparcia w Kownatach, w ogrodach u Ojców Kapucynów, w Sanktuarium Miłosierdzia Bożego i w Kościele Zakonnym Sióstr Benedyktynek.
- w projekcji filmów „Ida” i „Bogowie”,
- w wyjeździe na grilla do Klubu Seniora w Grajewie, Balu dla seniorów z Łomży i Piątnicy w restauracji „Swojskie Jadło”,
- w spotkaniu na Czerwcowych Dniach Walki z Rakiem w Centrum Kultury przy Szkołach Katolickich,
- w spotkaniu w Biurze Porad Obywatelskich na temat „Własność i sposób dysponowania własnością” oraz „Prawa Konsumenta”,
- w różnych uroczystościach okazjonalnych: Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Święto Niepodległości, Andrzejki, Wigilia, Sylwester,
- w spotkaniu na temat „Pola tętniące życiem” prezentowanym przez Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi,
- w festynie rodzinnym w Parafii Krzyża Świętego i w Ogrodach u Ojców Kapucynów,

- w wydarzeniu „SENIORADA” – dla seniorów pod patronatem Prezydenta Miasta Łomża.

Ponadto seniorzy brali udział w zajęciach komputerowych, plastycznych, gimnastycznych, muzycznych (zespół „Senior Vita” i zespół „Retro Band”) oraz w spotkaniach biesiadnych.

W Klubie Seniora istnieje kółko brydżowe i szachowe. W 2 i 4 sobotę miesiąca duża grupa seniorów uczestniczyła w wieczorkach tanecznych. Łącznie z działalności Klubu korzystało 160 osób.

Na utrzymanie Klubu Seniora wydatkowano kwotę w wys. 521 717 zł

2.5 Rodziny zastępcze

Rodzinną piecza zastępcza jest formą sprawowania opieki nad dzieckiem całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, lub dzieckiem niedostosowanym społecznie. Rodzina zastępcza ma zapewnić dziecku warunki rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia w tym warunki bytowe, zaspakajanie indywidualnych potrzeb dziecka, zainteresowań oraz odpowiednie warunki do wypoczynku, nauki itp.

Organizatorem pieczy zastępczej w Łomży jest Centrum Pieczy Zastępczej.

MOPS zapewniał obsługę administracyjno-prawną świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych. W 2015 r. świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka otrzymało 38 rodzin zastępczych na 69 dzieci (30 dzieci przebywających w rodzinach spokrewnionych, 22 w rodzinach zastępczych niezawodowych – 3 dzieci z Łomży, 17 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych – 10 dzieci z Łomży. Z tego tytułu MOPS poniósł koszty na łączną kwotę 712 437 zł.

Usamodzieliło się i kontynuowało naukę 10osób – to pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych pochodzący z Łomży.

Na kontynuowanie nauki w wydatkowano kwotę w wys. 56 800 zł.

W omawianym okresie 1osobie pełnoletniej wychowance rodziny zastępczej zawodowej wypłacono pomoc pieniężną na usamodzielnienie w wys. 6 600 zł. Nie wypłacono pomocy pieniężnej na zagospodarowanie.

W 2015 roku funkcjonowało jak dotychczas 5 rodzin zastępczych zawodowych, w tym jedna pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Wydatkowano kwotę w wys. 177 960 zł. Za pobyt 18 dzieci z Łomży w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów wydatkowano kwotę 186 106 zł.

Nadzór merytoryczny nad rodzinami zastępczymi pełni Centrum Pieczy Zastępczej.

III. DZIAŁANIA MOPS W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH

3.1 Program korekcyjno-edukacyjny

Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie w 2015 r. został opracowany na podstawie wytycznych Programu Duluth. Jego głównym założeniem jest pomoc sprawcom przemocy w zaprzestaniu jej stosowania poprzez edukację, mającą na celu:

- uświadomienie czym jest przemoc,
- uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- rozpoznanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użycie przemocy,
- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez agresji,
- naukę konstruktywnego wyrażania uczuć, zwiększenie poczucia odpowiedzialności.

Zajęcia odbywały się w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, przewidywały 1 spotkanie indywidualne i 12 spotkań grupowych (po 5 godzin, odbywających się 1-2 razy w tygodniu). Zastosowano następujące techniki i metody pracy: mini wykład, dyskusja tematyczna, ankieta, „burza mózgów”, film tematyczny, metoda sytuacyjna, trening, praca w podgrupach.

Zajęcia prowadzone były przez 2 psychologów w 2 grupach:

I grupa: w terminie od 11.03.2015 r. do 13.05.2015 r.

Zajęcia rozpoczęło 15 osób (w tym 13 mężczyzn i 2 kobiety), a ukończyło 12 osób (w tym 10 mężczyzn i 2 kobiety).

II grupa: w terminie od 3.09.2015 r. do 12.11.2015 r.

Zajęcia rozpoczęło 15 osób (15 mężczyzn), a ukończyło 12 osób (12 mężczyzn).

Na zajęcia osoby te zostały skierowane przez:

-koordynatora LZI,

-pracowników socjalnych.

Razem w 2015 r., w II grupach:

-zajęcia rozpoczęło 30 osób (w tym 28 mężczyzn i 2 kobiety),

-zajęcia ukończyło 24 osoby (w tym 22 mężczyzn i 2 kobiety).

Skierowani na podstawie orzeczenia Sądu - 0

Skierowani przez kuratorów sądowych - 0

Na realizację zadania wydatkowano kwotę w wysokości 25 380 zł

3.2 Procedura Niebieskie Karty

W ramach współpracy przedstawiciele instytucji realizujących procedurę Niebieskie Karty, zgodnie z ustawą z dn. 29 lipca 2011 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm) w 2015 r. zostało wszczętych 192 procedury, z czego:

- w 16 przypadkach zainicjowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży i Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży),
- w 3 przypadkach przez Szpital Wojewódzki w Łomży,
- w 1 przypadku przez przedstawiciela Oświaty,
- w 172 przypadkach przez Komendę Miejską Policji w Łomży.

By zwiększyć skuteczność oferowanej pomocy zarówno ofiarom jak i sprawcom przemocy powołano 135 grup roboczych (średnio odbywało się ok. 40 posiedzeń grup roboczych w miesiącu), w skład których wchodziłi specjaliści, mający bezpośredni kontakt z rodziną, w zależności od potrzeb: pracownicy socjalni MOPS i OIK, dzielnicowi KMP, pedagodowie, kuratorzy, asystenci rodziny, przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psychologowie. W sytuacjach wymagających szybkiej interwencji, gdy występowało zagrożenie życia i zdrowia osób pokrzywdzonych członkowie grup roboczych wystosowali w jednym przypadku zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Łomży o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się z art. 207. W 8 przypadkach skierowano wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe.

3.3 Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Łomży Nr 311 z dnia 19 grudnia 2012 roku został powołany Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład zespołu wchodzią przedstawiciele instytucji i organizacji działających na rzecz pomocy rodzinie.

W 2015 r. Lokalny Zespół Interdyscyplinarny odbył 10 posiedzeń. W wyniku pracy LZI zakończono procedurę NK w 191 przypadkach w tym:

- 24 w związku z ustaniem przemocy,
- 167 przypadkach brak zasadności.

IV. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc społeczna ułatwia przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W zakres pomocy wchodzi:

- pomoc materialna,
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- poradnictwo prawne, i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnień.

4.1 Charakterystyka klientów pomocy społecznej

Zasoby mieszkaniowe:

- Łomżyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa – 353,
- Spółdzielnia Perspektywa – 162,
- MPGKi M – 416,
- domki jednorodzinne – 201,
- stancje – 442,
- inne – 99.

Realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2015 roku z pomocy MOPS w Łomży skorzystało **2506** osób - **1673** rodziny – 3878 osób w rodzinach

Powodem korzystania z pomocy społecznej było wystąpienie równocześnie kilku przesłanek:

- **ubóstwo – 1172 rodziny,**
- bezdomność- 31 rodziny,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 86 rodzin, w tym wielodzietność- 48 rodziny,
- bezrobocie – 939 rodzin,
- niepełnosprawność – 504 rodziny,
- długotrwała choroba - 356 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 204 w tym: rodziny niepełne -157, rodziny wielodzietne – 58 osób,
- alkoholizm – 37 rodzin,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 22 osób,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – 15 osób,
- sytuacja kryzysowa – 26 rodzin,
- przemoc w rodzinie – 13 rodzin.

Analizując powyższe przesłanki to w większości **ubóstwo** było przyczyną korzystania z pomocy społecznej. W głównej mierze **bezrobocie** wpłynęło na szerzenie się ubóstwa. Najbardziej

narażone na długotrwałe ubóstwo były rodziny wielodzietne, niepełne, z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością oraz uzależnieniem.

Utrata źródeł dochodu powoduje, że dla znacznej części rodzin zasiłki z pomocy społecznej stają się głównym źródłem utrzymania. Z analizy dokumentów wynika, że dla 512 rodzin zasiłki z pomocy społecznej stanowiły główne źródło utrzymania.

Dla 267 rodzin głównym źródłem utrzymania były świadczenia rodzinne, dodatek mieszkaniowy dla 154 rodzin, renta, emerytura dla 330 rodzin, wynagrodzenie za pracę – 274 rodziny, zasiłek z PUP – 24 rodzin, alimenty 112 rodziny.

Okres korzystania z pomocy:

- do 1 roku – 355,
- do 2 lat – 182,
- do 3 lat – 206,
- do 4 lat – 178,
- od 5 lat i więcej 752.

Wykształcenie osób korzystających z pomocy:

- szkoła specjalna – 15,
- podstawowe – 571,
- zawodowe – 535,
- gimnazjalne – 60,
- średnie – 397,
- wyższe - 95.

4.2 Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określa uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny (art.6 pkt.6)³

Kontrakt socjalny jest jednym z instrumentów pracy socjalnej. Wskazuje osobie lub rodzinie kierunki działań umożliwiających wyjście z trudnej sytuacji, mobilizuje do własnej aktywności, wzmacnia wiarę we własne siły, zapewnia możliwość korzystania z potrzebnego doradztwa lub szkoleń oraz pomocy finansowej, jak również określa sposób wsparcia działań beneficjenta przez pracownika socjalnego.

³ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

W swojej formie kontrakt jest sprecyzowanym zapisem zobowiązań dwóch stron, pracownika socjalnego, reprezentującego daną instytucję i klienta pomocy społecznej.

Kontrakt uwzględnia indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta.

W 2015 r. roku pracownicy socjalni zawarli 208 kontraktów socjalnych. Kontrakty dotyczyły m.in. podjęcia prac społecznie użytecznych, przystąpienia do Programu Aktywizacja i Integracja, zdobycia kwalifikacji zawodowych, ustalenia stopnia niepełnosprawności, uzyskania alimentów, dodatku mieszkaniowego, podjęcia leczenia odwykowego.

Efekty wynikające z kontraktu:

- prace społecznie użyteczne podjęło – 28 osób,
- Program Aktywizacja i Integracja ukończyło – 20 osób,
- kwalifikacje zawodowe zdobyło – 68 osób,
- leczenie odwykowe podjęło – 7 osób,
- stopień niepełnosprawności ustaliło – 11 osób,
- alimenty otrzymało – 2 osoby,
- dodatek mieszkaniowy otrzymało – 20 osób.

V. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

Świadczenia pieniężne otrzymało – 1 867 osób - 1 495 rodzin

5.1 Zasiłki celowe

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy przyznaje się w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, opału, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw mieszkań, a także kosztów pogrzebu.⁴

Zasiłki celowe i w naturze ogółem otrzymało 1754 osoby – 1389 rodzin, w tym zasiłki specjalne celowe – 199 rodzin.

Zasiłki przeznaczone były na:

- opał – 362 rodziny,
- żywność – 638 rodzin,
- leki, leczenie -269 rodzin,
- odzież, obuwie – 276 rodzin,
- sprzęt gospodarstwa domowego - 33 rodziny,
- remonty – 22 rodziny,

⁴ Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r Dz.U z 2015r poz. 163.

- kolonie – 17 rodzin,
- podręczniki – 97 rodzin,
- na realizację postanowień kontraktu socjalnego- realizacja projektu systemowego „EFS- nowa droga do sukcesu” 68 rodzin,
- inne (potrzeby bieżące, wydatki mieszkaniowe) – 310 rodzin.

Kwota wydatkowana na zasiłki celowe – 946 181 zł.

Ponadto wykonano usługi pogrzebowe dla 11 osób, na realizację zadania wydano 14 195 zł.

Uchwałą NR 52/IX/15 Rady Miejskiej Łomży z dnia 27 maja 2015 r. przyjęty został gminny program osłonowy w zakresie pomocy finansowej na zakup leków dla mieszkańców Miasta Łomża. Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do mieszkańców Miasta Łomża -osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku, osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

W 2015 r z tej formy pomocy skorzystało 38 osób, wypłacono 92 świadczenia na kwotę 8 145 zł.

5.2 Zasiłki okresowe finansowane z budżetu państwa.

Zasiłek okresowy przysługuje dla osób i rodzin którym dochód nie przekracza:

1. osoby samotnie gospodarujące w wysokości – 634 zł ,
2. osoby w rodzinie – 514 zł.

Z zasiłków okresowych skorzystało 1091 osób - 1091 rodzin – 2 779 osób w rodzinie. Wypłacono 5 946 świadczeń. Wydatkowano kwotę w wys. 2 185 176 zł. Średnia wysokość zasiłku na rodzinę wyniosła 367,50 zł. Zasiłek wypłacany był średnio przez okres ok. 5 miesięcy.

Zasiłki okresowe przyznane były z powodu:

- bezrobocia – 965 osób,
- długotrwałej choroby – 57 osób,
- niepełnosprawności – 24 osoby,
- możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień innych systemów ubezpieczenia społecznego- 2 osoby,
- inne powody – 43 osoby.

5.3 Zasiłki stałe - zadania własne finansowane z budżetu państwa

Zasiłek przysługuje:

1. Pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

2. Pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłki stałe otrzymało 330 osób, w tym:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 254 osoby,
- pozostającej w rodzinie – 76 osób.

Na zasiłki stałe wydatkowano – 1 419 445 zł – wypłacono 3 575 świadczeń.

VI. ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Świadczenia niepieniężne w postaci schronienia, składek na ubezpieczenie społeczne, posiłków, pomocy rzeczowej oraz usług opiekuńczych otrzymało 1722 osoby- 1096 rodzin

6.1 Noclegownia dla bezdomnych

Noclegownia dla bezdomnych przeznaczona jest do udzielania doraźnej i okresowej pomocy bezdomnym z terenu Miasta Łomża.

- Noclegownia dla mężczyzn – 18 miejsc noclegowych,
- Noclegownia dla kobiet – 2 miejsca noclegowe,
- Ogrzewalnia mężczyzn – 16 miejsc noclegowych,
- Ogrzewalnia dla kobiet – 4 miejsca noclegowe.

Ze schronienia w noclegowni skorzystało 24 osoby, (wydane decyzje administracyjne) - liczba osobodni - 2 361,

Przedział wiekowy osób:

od 19 do 40 lat - 6

od 41 do 60 lat - 17

powyżej 65 – 1

Z ogrzewalni mężczyzn i kobiet skorzystało 125 osób – 1067 osobodni.

Główną przyczyną bezdomności osób przebywających w Noclegowni było nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, brak pracy, zadłużenia finansowe, eksmisje oraz brak wiary we własne możliwości.

Zadaniem priorytetowym pracowników Noclegowni było zmniejszenie i wyprowadzenie osób ze stanu bezdomności, udzielenie osobom takiego wsparcia by możliwe było ich pełne samodzielne

życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Szczególne działania to profilaktyka zapobiegająca zagrożeniom społecznym – kierowanie do ośrodków leczenia uzależnień oraz aktywizacja osób.

Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej to:

- integracja ze społeczeństwem,
- prowadzenie działań edukacyjnych,
- pomoc w uzyskaniu niezbędnych dokumentów, zaświadczeń, ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc i wspieranie w trudnych sytuacjach rodzinnych,
- motywowanie do zmiany sposobu życia.

W każdy piątek odbywały się spotkania osób bezdomnych z przedstawicielami grupy Odnowy w Duchu Świętym. Czytane było Pismo Święte, następnie przy kawie, herbacie uczestnicy dyskutowali i wyrażali swoje odczucia. Organizowane były także spotkania z Ojcami Klasztoru Kapucynów w Łomży. Podczas spotkań poruszane były tematy: uzależnienia, zdrowia, patriotyzmu.

W celu nawiązania pozytywnych relacji z rodziną oraz rozważanie możliwości pomocy wyjścia z bezdomności, zapraszane były rodziny osób przebywających w Noclegowni.

W ramach prowadzonej pracy przez pracowników Noclegowni 10 osób usamodzielniało się:

- 5 osób podjęło pracę,
- 1 osoba otrzymała mieszkanie z zasobów miasta,
- 3 osoby zamieszkało na stacji (posiadają zasiłki stałe),
- 1 osoba nawiązała pozytywny kontakt z rodziną i wspólnie z nią zamieszkała.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę w wysokości 189 357 zł.

6.2 Składki na ubezpieczenia społeczne za podopiecznych

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Dz. U. z 2008 Nr 164 poz.1027 art.66 pkt.26 i 27 oraz art. 79 ust.1 ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają:

art. 26 osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;

art.27 osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objęte indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;

W 2015 r opłacono składkę zdrowotną za:

- pobierających zasiłek stały na kwotę – 124 592 zł - liczba składek 3 094
- cudzoziemców – na kwotę 1 469 zł - liczba składek 30

6.3 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobom w podeszłym wieku, niepełnosprawnym, wymagającym pomocy osób drugih w czynnościach dnia codziennego, pielęgnacji, świadczone są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i w środowisku. Taką pomoc świadczyły opiekunki domowe zatrudnione w MOPS. Usługami opiekuńczymi objęto 100 osób. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu usług opiekuńczych wyniosła 76 188.

Usługami specjalistycznymi objęto 6 osób. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła 6 328.

Na realizację zadania wydatkowano 1 659 574 zł. w tym na usługi specjalistyczne (zadanie zlecone) 129 438 zł

6.4 Pomoc państwa w zakresie dożywiania

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest Programem wieloletnim. Art.2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego.

Celem Programu jest:⁵

1. wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnieniu posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i że środowisk wiejskich,
2. długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia,
3. upowszechnienie zdrowego stylu żywienia,
4. poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
5. rozwój w gminach bazy żywniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

W ramach Programu realizowane były działania dotyczące w szczególności:

- zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

⁵ Ustawa z dnia 29 grudnia 2005r o ustanowieniu wieloletniego „Programu państwa w zakresie dożywiania”

- a). dzieciom do 7 roku życia,
- b). uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- c). osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach (art. 7 ustawy o pomocy społ.)

Ogółem z programu dożywiania skorzystało **1937 osób**.

w tym :

- dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – 256 dzieci
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 577 dzieci
- pozostałe osoby - 1104,
- zasiłek celowy na zakup żywność - 183 rodziny,
- pomoc rzeczowa – 802 rodziny,

Koszt programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniósł 668 810 zł.

w tym:

środki własne 206 447 zł, dotacja 462 363 zł.

Na dożywianie dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych oraz dla innych osób (art. 7 ustawy o pomocy społecznej) wydatkowano kwotę w wys.

- posiłki – 443 156 zł - 107 728 świadczeń

Program realizowany był w 28 punktach żywieniowych w tym:

- szkoły – 9
- przedszkola – 15
- żłobki – 2
- inne – 2

Ponadto 183 osoby otrzymało zasiłki celowe na zakup produktów żywnościowych na kwotę 56 133 zł. Zasiłki wypłacane były w kasie MOPS.

W ramach powyższego Programu 802 rodziny (liczba osób w rodzinach 1937) otrzymało pomoc rzeczową w formie paczek żywnościowych. Koszt zadania wyniósł 169 521 zł w tym środki własne 49 309 zł.

6.5 Mieszkania chronione

Zgodnie z Uchwałą nr 223/XXV/12 Rady Miejskiej Łomży z 29 sierpnia 2012 roku na terenie miasta Łomży utworzono 4 mieszkania chronione. Mieszkania są w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Pieczy Zastępczej oraz Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łomży.

Mieszkanie chronione przy ul. Dwornej 71/5 przeznaczone jest dla ofiar przemocy opuszczających Hostel Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Mieszkanie na ul. Polnej 16/63 przeznaczone na zabezpieczenie potrzeb pieczy zastępczej dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze.

Mieszkanie na ul. Polna 16/66 przeznaczone na zabezpieczenie potrzeb osób bezdomnych, z zaburzeniami psychicznymi, osób opuszczających zakład dla nieletnich, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, noclegownie oraz cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Mieszkanie na ul. Wojska Polskiego 27/5 przeznaczone na zabezpieczenie potrzeb osób opuszczających Placówkę Opiekuńczo -Wychowawczą w Łomży.

MOPS poniósł koszty utrzymania ww. lokali (czynsz, media) w wys. 4 298 zł.

W 2015 r. mieszkaniach chronionych zamieszkiwało 3 rodziny (10 osób), w tym:

- rodziny niepełne (matki samotne) – 2,
- rodzina cudzoziemców z ochroną uzupełniającą – 1

6.6 Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa

Z poradnictwa specjalistycznego (prawne, psychologiczne, rodzinne) skorzystało 826 rodzin. Klienci Ośrodka korzystali z konsultacji psychologa, radcy prawnego, Biura Porad Obywatelskich, Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Ośrodka Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem.

Pracownicy socjalni brali udział także w różnych interwencjach kryzysowych. Interwencja odbyła się w 161 rodzinach. Działania w przeważającej większości były prowadzone w stosunku do osób wobec, których została wszczęta procedura NK. W pozostałych przypadkach interwencje dotyczyły stwierdzonych lub zgłoszonych nieprawidłowości w relacjach między członkami rodziny – nieprawidłowo pełnionej władzy rodzicielskiej, konfliktów, niedojrzałości emocjonalnej, uzależnień.

6.7 Praca socjalna

Działania pracowników socjalnych to przede wszystkim praca socjalna mająca na celu zapobieganie trudnym sytuacjom i pomoc w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi (art. 6 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej)⁶

⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

Pracą socjalną objętych zostało 1578 rodzin, 3630 osób w rodzinie.

Praca socjalna dotyczyła:

- edukacji prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych – 392,
- pomocy w dotarciu do poradnictwa specjalistycznego, uzyskaniu przysługujących świadczeń, dodatku mieszkaniowego -414,
- informowania o ofertach pracy, przeprowadzono rozmowy z pracodawcami, informowano o szkoleniach zawodowych organizowanych w PUP, motywowano do uczestnictwa w projekcie EFS, udzielano pomocy w poszukiwaniu pracy, - 950,
- kierowania bezrobotnych na prace społecznie użyteczne – 50,
- informowania o możliwościach leczenia uzależnień, uzyskania stopnia niepełnosprawności, - 183,
- współpracy z instytucjami (Policja, Sąd, Straż Miejska, Szkoły) i organizacjami społecznymi (PKPS, CARITAS, TPD, EDUKATOR, PCK, BPO, OCALENIE) mającymi wpływ na udzielenie pomocy rodzinom – 842,

W wyniku pracy socjalnej;

- 42 osoby podjęły leczenie odwykowe,
- 137 osób otrzymało przysługujące świadczenia,
- 104 osoby uzyskało stopień niepełnosprawności,
- 589 osób podjęło prace sezonowe, społecznie użyteczne, roboty publiczne, CIS,
- 35 osób podjęło i kontynuuje leczenie specjalistyczne,
- 28 osób uczestniczyło w zajęciach ŚDS i 6 osób w Oddziale Dziennego Pobytu w Wojewódzkim Szpitalu w Łomży.
- 62 osób uczestniczyło w zajęciach dla seniorów,
- 68 osób podniosło kwalifikacje poprzez uczestnictwo w projekcie aktywizującym bezrobotnych.
- 20 osób ukończyło Program Aktywizacja i Integracja

Pracownicy socjalni pomagali również w pisaniu pism procesowych, wniosków oraz wypełnianiu różnych dokumentów.

VII. POMOC CUDZOZIEMCOM

Pomocy cudzoziemcom udziela się na podst. ar. 91.1 i art. 92.1 ustawy o pomocy społecznej. Cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy.

Pomoc obejmuje:⁷

1. Świadczenia pieniężne przeznaczone:

a/ na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,

b/ pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego.

2. opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

3. pracę socjalną,

4. poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne,

5. udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi,

6. inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

W 2015r roku pomocą integracyjną objęto 12 osób - 5 rodzin. Wyplacono 73 świadczenia dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą na kwotę 53 968 zł, w tym 2 400 zł na naukę języka polskiego.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej art. 18.1 p 8 do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

„przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”⁸

W okresie objętym sprawozdaniem objęto pomocą 10 rodzin z pobytem tolerowanym lub ze względów humanitarnych. Pomocy udzielono w formie zasiłku celowego, z przeznaczeniem na zaspokojenie podstawowych potrzeb (dopłata do wydatków mieszkaniowych, żywność, leki, ubranie, podręczniki itp).

Wyplacono 38 świadczeń na kwotę 33 290 zł.

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz.U.z 2015r poz..163

⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej Dz.U.z 2015r poz. 163

Ponadto 2 osoby z pobytem humanitarnym w okresie listopad - grudzień 2015 r uczestniczyło w Programie Aktywizacja i Integracja dla osób bezrobotnych z III profilem. W ramach programu wykonywali prace społecznie użyteczne – 80 godz. i uczestniczyli w zajęciach integracji społecznej 80 godz.

Ponadto 7 dzieci korzystało z bezpłatnych obiadów w szkole z programu” Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pracą socjalną objęto 15 rodzin. Działania skierowane na rodzinę obejmowały:

- pomoc w wynajęciu mieszkania, negocjowanie ceny z właścicielem - 11 rodzin,
- pomoc w zakresie kontaktów ze środowiskiem lokalnym -10 rodzin,
- pomoc w zakresie kontaktów z lekarzem pierwszego kontaktu - 2 rodziny,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń rodzinnych – 2 rodziny,
- stały kontakt z pedagogiem szkolnym celem poprawy frekwencji oraz wyników nauczania dzieci - 3 rodziny,
- pomoc dzieciom w nauce, zaangażowanie wolontariuszy - 1 rodzina,
- kontakt z pedagogiem szkolnym - 2 rodziny,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (uzyskanie nr PESEL) – 10 rodzin,
- pomoc w szukaniu pracy, rozmowy z pracodawcami - 8 rodzin,
- współpraca z fundacją „OCALENIE”- wskazanie możliwości pomocowych – 4 rodziny,
- inna pomoc w zależności od potrzeb rodziny np. wydanie skierowania do CARITAS celem otrzymania żywności, przekazanie odzieży pozyskanej od osób prywatnych itp.- 9 rodzin.

VIII. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE I PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA

Inicjatorem programów prac społecznie użytecznych jest samorząd gminy, który organizuje prace na rzecz społeczności lokalnej, w porozumieniu z odbiorcami tych prac oraz powiatowym urzędem pracy. Osoba skierowana do realizacji prac społecznie użytecznych, może je wykonywać do 10 godzin w tygodniu, za określonym wynagrodzeniem za każdą godzinę pracy. Pomiędzy zaangażowanymi stronami nie występuje stosunek pracy.

Do prac społecznie-użytecznych kierowane były osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Praca społecznie użyteczna jest także jedną z form przeciwdziałania całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy oraz łagodzeniu negatywnych skutków bezrobocia.

W ramach prac społecznie - użytecznych zatrudnionych było 28 osób w tym:

- MPGKiM- 4 osoby (prace porządkowe),

- MOPS – 19 osób (opiekunki domowe, sprzątanie biura, pracownik gospodarczy)
- PCK – 1 osoba (sprzątanie biura)
- II Liceum Ogólnokształcące – 1
- Publiczne Przedszkole nr 14 - 3

Postrzegane korzyści z programu to:

- możliwość uzyskania dodatkowych środków finansowych bez płacenia podatku i utraty świadczeń socjalnych,
- możliwość „wyjścia do ludzi” i motywacja dbania o siebie,
- większa odwaga w poszukiwaniu pracy,
- większa aktywność i przełamanie przyzwyczajień do rutynowych zajęć.

W ramach Porozumienia o współpracy pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w 2015 r. realizowany był **Program Aktywizacja i Integracja**. Program realizowany był przez dwa miesiące: listopad i grudzień 2015 r. W programie uczestniczyło 20 osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wobec których urząd pracy określił III profil pomocy. Dotyczy to osób najbardziej oddalonych od rynku pracy z powodu braku kwalifikacji, deficytu umiejętności zawodowych i społecznych oraz innych barier utrudniających podjęcie zatrudnienia i właściwe funkcjonowanie w środowisku.

Formą aktywizacji zawodowej były prace społecznie użyteczne -1550 godzin. W ramach integracji społecznej uczestnicy brali udział w warsztatach umiejętności społecznych – 80 godzin zajęć grupowych.

Głównym celem programu była poprawa sytuacji na rynku pracy, wzrost umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie ze stresem, panowania nad emocjami oraz wzmocnienie kompetencji i postaw niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym. Ze wszystkim uczestnikami Programu zostały zawarte kontrakty socjalne, które w całości zostały zrealizowane.

W ramach prac społecznie użytecznych przepracowano 7 108 godz. Łączny koszt Programu Aktywizacja i Integracja oraz prace społecznie użyteczne wyniósł 57 575 zł.

IX. PROJEKT SYSTEMOWY - EFS - Nowa droga do sukcesu

Zagrożenie ubóstwem i marginalizacja rodziny wymaga odpowiednich działań interwencyjnych, pomocniczych, terapeutycznych i wspierających.

Ważną rolę w tej kwestii spełniają organizacyjno-instytucjonalne strategie państwa.

Coraz w większym stopniu wykorzystywane są programy finansowane ze środków Unii Europejskiej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej po raz kolejny realizował projekt systemowy.

Projekt „ EFS – Nowa droga do sukcesu” dotyczy działania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt realizowany był w okresie od 01.03.2014 r. do 30.06.2015 r. współfinansowany ze środków Unii Europejskiej i był skierowany do osób korzystających z pomocy społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym, którzy nie pracują i są w wieku aktywności zawodowej, o niskich kwalifikacjach zawodowych i osób niepełnosprawnych. To siódmy rok działań MOPS w Łomży w tym zakresie. Projekt do realizacji w roku 2014 i 2015 podzielony był na dwa moduły.

I Moduł zrealizowany był w 2014 roku.

II MODUŁ realizowany był od stycznia 2015 r do czerwca 2015 r .

Aktywna integracja (68 osób):

- warsztaty z psychologiem.
- konsultacje indywidualne z psychologiem
- warsztaty z doradcą zawodowym.
- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym i psychologiem
- indywidualne porady prawne

Zrealizowane szkolenia zawodowe w II Module:

- pracownik biurowy dla 12 osób – 120 godzin,
- sprzedawca dla 24 osób – 140 godzin,
- murarz-tynkarz dla 5 osób – 120 godzin,
- pomoc kuchenna dla 14 osób – 150 godzin,
- operator koparki ładowarki dla 3 osób - 202 godz.
- staże dla 10 osób po 4 miesiące.

Każdy stażysta otrzymywał stypendium w wys. 1305 zł. miesięcznie.

Uczestnicy projektu otrzymali materiały szkoleniowe i korzystali z cateringu. Dla dzieci uczestników zostały opłacone koszty pobytu w przedszkolu na czas realizacji projektu. Zasiłki celowe (po 100 zł miesięcznie) otrzymało 75 osób na kwotę 32 500 zł

W ramach działania środowiskowego dla 40 uczestników zorganizowany został wyjazd integracyjny do teatru KWADRAT w Warszawie na spektakl pt. "Przyjazne dusze". Dodatkowo uczestnicy obejrżeli panoramę Warszawy z tarasu widokowego na XXX piętrze Pałacu Kultury.

Analizując powyższe działania projektowe należy stwierdzić, że wszyscy uczestnicy podnieśli kwalifikacje zawodowe (uzyskali zaświadczenia). Ponadto projekt przyczynił się do;

- nabycia przez uczestników umiejętności pracy w zespole lub pracy indywidualnej,
- nabycia umiejętności komunikacyjnych, zwiększenie motywacji,
- wzrost zaufania we własne możliwości, przełamanie niechęci do pracy, umiejętności poruszania się na rynku pracy,
- umiejętności wypełniania formularzy, sporządzania dokumentów tj. CV, LM

Z ewaluacji przeprowadzonej w maju 2015 r. przez pracowników socjalnych wynika, że z pośród 661 uczestników (kobiety – 515, mężczyźni - 146) objętych projektem systemowym:

- z pomocy społecznej nie korzysta 357 osób,
- stałą pracę podjęło – 106 osób,
- pracę okresową – 147 osób,
- za granicę do pracy wyjechało – 33 osoby,
- poziom wykształcenia podniosło - 12 osób.

X. REALIZACJA PROGRAMU WOLONTARYSTYCZNEGO

Uchwałą Rady Miejskiej Nr 133/XVII/11 z dnia 30 listopada 2011 roku został przyjęty program wolontarystyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na lata 2011-2016.

Głównym celem programu jest zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta Łomża

W 2015 roku pracę wolontarystyczną wykonywało **30 wolontariuszy** w tym 14 osób w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i 16 w Centrum Pieczy Zastępczej.

Świadczona pomoc to:

- pomoc dla 17 dzieci w nauce - 14 wolontariuszy
- pomoc 11 rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz pomoc dzieciom w nauce w miejscu zamieszkania -16 wolontariuszy.

Zajęcia odbywały się w MOPS i w miejscu zamieszkania dziecka.

Ponadto wolontariusze zorganizowali akcję „**WYPRAWKA – podaruj uśmiech:)**” z której skorzystało 49 dzieci z 28 rodzin. Dzieci otrzymały wyprawkę szkolną ,w skład której wchodziły plecaki, zeszyty, mazaki , kredki, piórniki itp.

Osoby zaangażowane w wolontariat to studenci i uczniowie szkół średnich.

Wykonując swoje zadania wolontariusze, rozbudzali zainteresowania, uczyli wrażliwości, zrozumienia i empatii a także sposobów spędzania wolnego czasu.

Celem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest rozpropagowanie idei wolontariatu i objęcie większej ilości osób niepełnosprawnych w tym także pomoc rodzicom gdzie znajduje się dziecko niepełnosprawne oraz uczniom mających problemy w nauce.

XI. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

„Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi art. 2pkt 2⁹

Współpraca pracowników socjalnych z w/w podmiotami polegała na informowaniu o możliwościach uzyskania i opiniowaniu osób zgłaszanych do otrzymania pomocy świadczonej przez te instytucje.

Do pozyskiwania pomocy w postaci bezpłatnego posiłku wydawanego przez kuchnię Caritas skierowano ponad 282 rodziny z terenu miasta. Pracownicy socjalni MOPS co miesiąc weryfikują listy osób otrzymujących pomoc w formie obiadów i kierują do otrzymania tej formy pomocy kolejne osoby.

W ramach współpracy z PCK Oddział w Łomży - osoby zgłaszające się o pomoc są informowane o możliwości uzyskania pomocy rzeczowej w postaci odzieży i art. gospodarstwa domowego. W 2015 roku utworzona została lista, na podstawie której 21 rodzin zakwalifikowano do uzyskania pomocy w postaci talonów na zakup artykułów spożywczych w okresie Świąt Wielkanocnych.

Pracownicy socjalni informowali o możliwościach uzyskania pomocy finansowej oferowanej przez organizacje pozarządowe i tak m.in. weryfikowali i kwalifikowali osoby do uzyskania pomocy w ramach prowadzonych programów np. Program „Skrzydła” prowadzony przez Caritas.

W miarę możliwości prowadzone były działania zmierzające do pozyskania i dystrybucji artykułów pozyskanych od osób fizycznych i prawnych. W okresie objętym sprawozdaniem w wyniku prowadzonych działań – podopieczni MOPS uzyskali nieodpłatnie pomoc rzeczową w postaci nowej odzieży białej, artykułów szkolnych, zabawek dla dzieci, mebli i wyposażenia mieszkania.

⁹ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

Prowadzone działania obejmowały również informowanie beneficjentów pomocy społecznej o miejscach gdzie można uzyskać bezpłatne poradnictwo.

Dzieci osób korzystających z pomocy korzystały z wsparcia świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez TPD – 60 dzieci i Caritas – 30 dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej razem z Caritas Diecezji Łomżyńskiej był współorganizatorem Olimpiady Integracyjnej pod hasłem „Zwycięzę bo pokonam samego siebie”, która odbyła się w dniu 20 czerwca 2015 r. w ramach Ogólnopolskiego Festynu Rodzinnego Caritas z okazji XIII Podlaskich Dni Rodziny. Pracownicy socjalni MOPS kwalifikowali dzieci do udziału w Olimpiadzie, uczestniczyli w organizowanej imprezie zapewniając dzieciom nadzór i opiekę podczas konkurencji sportowych.

W olimpiadzie uczestniczyło około 100 dzieci beneficjentów MOPS - w wieku szkolnym. Zawody sportowe odbywały się w 14 konkurencjach, rekreacyjno-sportowych, biegów przełajowych w kilku kategoriach wiekowych i aranżacji taneczno-muzycznych. Uczestnicy Olimpiady mieli okazję poznać zasady bezpiecznego poruszania się po drogach, WORD w Łomży umożliwił poznanie tych zasad rozstawiając miasteczko ruchu drogowego po którym dzieci poruszały się na rowerach przy konieczności przestrzegania przepisów wynikających ze znaków drogowych. Wszyscy uczestnicy Olimpiady otrzymali prezenty w postaci przyborów szkolnych i plecaków, pamiątkowe smycze i kredki z logo Olimpiady oraz paczki ze słodyczami. MOPS współfinansował zakup prezentów i medali dla zwycięzców poszczególnych konkurencji. W czasie trwania zawodów wszyscy uczestnicy mieli zapewnioną opiekę, ciepły posiłek, napoje i słodycze. Udział w olimpiadzie był bardzo pozytywnie odebrany przez dzieci i młodzież biorące w niej udział, pozwolił na wspólną zabawę i zdrową rywalizację z osobami niepełnosprawnymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży w ramach współpracy z Komendą Miejskiej Policji w Łomży, Państwową Wyższą Szkołą Informatyki i Przedsiębiorczości i Grupy Ratowniczej Stowarzyszenia Pomocy Rodzinom „Nadzieja” zawarł Porozumienie w sprawie realizacji działań profilaktycznych pt. „Nie bądźmy obojętni”. Podejmowane działania skierowane są do osób bezdomnych, niezaradnych życiowo, które będą miały na celu w szczególności:

- motywowania bezdomnych do korzystania z noclegowni,
- udzielanie informacji o możliwościach, zasadach i formach korzystania z pomocy,
- udzielanie informacji o możliwościach podejmowania leczenia osób uzależnionych,
- udzielanie pomocy przedmedycznej osobom potrzebującym,
- kolportaż ulotek o treściach prewencyjnych.

Porozumienie obejmuje rok akademicki 2015-2016.

XII. WNIOSKI KOŃCOWE

Sprawozdanie za 2015 r. odzwierciedla realizację działań z zakresu polityki społecznej. Niezbędne są dalsze działania w kierunku rozwoju na rzecz integracji społecznej mieszkańców Łomży.

Problemy związane z bezrobociem, długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, bezradnością ze sobą powiązane i często występują łącznie.

Ważnym zadaniem na rok 2016 jest:

- wzmocnienie działań aktywizująco-wspierających kierowanych do osób i rodzin korzystających z usług pomocy społecznej,
- rozwój form zatrudnienia takich jak: prace społecznie użyteczne,
- rozwijanie poradnictwa specjalistycznego i doradztwa dla zagrożonych wykluczeniem społecznym, niezbędnych do przezwyciężenia trudności i radzenia sobie w trudnych sytuacjach kryzysowych,
- kontynuowanie oraz tworzenie nowych projektów i programów osłonowych skierowanych do osób wykluczonych społecznie i grup zagrożonych marginalizacją,
- budowanie systemu wsparcia dla osób starszych niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, propagowanie idei wolontariatu,
- zapewnienie opieki i pielęgnacji osobom starszym, podjęcie działań w kierunku utworzenia Rodzinnego Domu Pomocy, lub wprowadzenie dwuzmianowej pomocy opiekunek domowych- finansowanie lub dofinansowanie z budżetu państwa,
- rozszerzenie placówki wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych,
- reintegracja społeczna i zawodowa poprzez umożliwienie uczestniczenia w warsztatach terapii zajęciowej,
- rozwój pracy socjalnej z wykorzystaniem narzędzi w postaci kontraktu socjalnego, indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności i innych programów,
- rozbudowa bazy lokalowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (utworzenie filii MOPS).

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łomży
mgr inż. Wiesław Jagielak